

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felélős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dohánytözsdeben.

Utazás a polgármesteri szék körül.

II.

Ezzel a nehéz és minden körülmények között kellemetlen ügygel a nyilvánosság foruma előtt egyedül újságírói kötelességéből foglalkozom, azért, mert az olvasó közönség joggal elvárhatja tőlem, hogy egy ily radikális változás esetén az ügy összes körülményeivel tisztába jöhessem.

Bátran mondom s azt hiszem, senki sem tagadja, hogy a mostani helyzet az általánosan „hirdetett” meggyőződés alapján alakult ki. Ha az a párt, amely Havranek József tovább jelölése mellett kardot ránt, évekkkel ezelőtt is ily hathatós védelemben részesítette volna jelöltjét, ha nem hangoztatta volna későn-korán az általa inaurált helyzet tarthatatlanságát — most aligha állnánk itt. De hát mire való volt az igazítás, az állandó éles kritizálás, a változtatás szükségességének örökös hangoztatása, ha most mindenáron azt akarják elhitetni, hogy a város érdekeinek csak az előbbi rendszer fenntartása felel meg. Résztvettek a városi párt szervezésében, amely az eddigi városi politika halálos ítélete; résztvettek a szervezési szabályrendelet sürgetésében, amely az eddigi városházi rendszerrel való szakítást, a réginek letörését és egy újabbnak föl-támasztását jelenti — s most mégis a régi tengely permanenciája mellett foglalnak állást.

Ha mi hibázunk, a mi hibánk leg-feljebb az lehet, hogy logikusak vagyunk. Az ő erényük pedig a következetlenség.

Egyébiránt ne méltóztassanak azt hinni, hogy azok, akik ma Havranek József polgármester jelölését sürgetik, meg vannak vele elégedve-s nem óhajtanak más polgármestert. Valaki kifejtette, hogy ők egy fiatal, ambiciozus, európai látkörrel megáldott, nagy tudású férfiaval akarnak a polgármesteri széket betölteni. Helyes! nagyon helyes! Csak legalább mutatnának rá, hogy a város közönsége a maga okos ítéletét ezen az alapon kialakíthatná. De ki az a sok jeles tulajdonsággal megáldott ember, aki e khaosban, ebben a szerencsétlen állapotban az Ariedne fonálát kezében tartva egy dicső, új korszak hajnalát virrasztaná reánk? Ha megmutatják és garanciát vállalnak a sikerért, miért ne akarnók mi is? Hiszen mi a város érdekeit s nem egyes emberek bánatát, vagy örömet keressük.

S itt eljutottunk immár a személyi kérdésekhez, oda, hogy a régi rendszer emberei miféle kifogásokat támasztanak Saára Gyula dr. jelölése ellen.

— Miért hajlandó Saára Gyula dr. egy ily óriási áldozat hozatalára, hogy lemondana ügyvédi irodájáról, képviselői állásáról s elvállalja egy állást, a melyben talán ötödérsznyi jövedelme lenne az eddigéhez mérten?

Saára Gyula dr. erre azt feleli, hogy

ő meghozhat ilyen áldozatot, mert van olyan anyagi helyzetben, hogy városra érdekében még ennyire is vállalkozhasson.

Azt mondják: Saára Gyula öreg ember. Dehogy öreg. Ötvenkét esztendővel nem öreg még az ember, pláne ha telve van a lelke ambícióval, jóakarattal. Hisz ez maga egy egész fiatalosság. De még egyébként is 12 esztendővel fiatalabb Havranek Józsefnel.

Azt mondják, hogy Saára Gyula gyenge ember.

Azt tudjuk, hogy jószívű ember. De a város érdekében mindig tudott nemcsak önmagát megtagadói, önfeláldozói, hanem erőlyes és energikus is lenni. Ez pedig megbecsülhetetlenül nagy erény.

Ellenvenetik, hogy beteg ember.

Annyi igaz a dologból, hogy a meghűléstől óvakodnia kell. Egyébként azonban semmiféle szervizaj nem bántja, A ki pedig képes az íróasztal mellett ha kell: 8-10 órát dolgozni nehéz szellemi munkában, az nem közönséges egészségu ember, hanem az egészségesek között is ritkítja párját.

Egyébként pedig ne gondolja senki, hogy Saára Gyula dr. mindenáron polgármester akar lenni. Méltóztassék bárkit mutatni, a kinek egyénisége a város érdekeit a jövőben biztosítani képes, a kire az annyira szükséges rendszerváltozás korszakot alkotó munkáját rábizni lehet — ő lesz az elsőt a ki a nagy férfiat támog-

Babonaság a szalonban.

A főgimnáziumi sorozatos előadásán előadta: **Kolb Cyprián dr.**
(Folytatás.)

A babona, mint említetttem már — nem Europa szülőtte, hozzáink csak mint finoman csomagolt import érkezett. Gyermekkorát a chal-deusoknál töltötte, még abban az időben, midőn Nagy Sándor Perzsiába jutott. Ifjkorában érintkezett a zsidó, egyiptomi és arabs elemekkel s a mörökkel eljött Spanyolországba; mint szalonunk hőse a XIX. század közepén Amerikából származott át hozzáink, megrakodva a buddhista vallás ezer és ezerféle furcsaságával. Ekkora mult, ily változatos élet tette bizonyára, hogy hogy korunk szívesen látta, hozzá fordult tanácsért, felvilágosításért.

Nagyon is messzire vezetne, ha a babona e hármis fejlődését kívánnók tüzetesen megvizsgálni, de nincs is erre szükség. A babona lényege mindig ugyanaz volt, csak külső formájában változott, öltözetét váltogatta és így alkalmazkodott híú társához, az emberiséghez. Az a fejlődés, a melyen az emberiség idők folytán átment, szükségképen befolyással volt a babona és a varázslat alakulásaira is, noha a tudományos varázslat lényegileg mindig ugyanazon alapokon nyugodott, mint a népek bűbájossága. Míg a népies varázslat durva falnak tetszik, melynek egyes kövei kidolgozatlanul és rendetlenül halmozódnak egymásra, a titkos tudományok építészeti remekműnek látszanak, melynek minden egyes részecskéjét művésziesen kidolgozták és a maga helyére illesztették. Ez egészen természetes is. A népies babona

anyaga a népek véletlen érintkezéseiből és évszázadok zöbölci hagyományából rakodott össze; ilyen eredet mellett alig lehet többet érni, min-hogy a gyakran ellentétes elemek durván, nagyjából összeálljanak. Másképen áll a dolog a úikos tudományokkal. Ezeket az ő kor befejeztével az araboknál az akkori idők legnagyobb bölcselői fejlesztették ki, olyan férfiak, a kik nemcsak a görögök legjelentékenyebb rendszereit, hanem a kelet fantáziájának mély értelmű szüleményeit is jól ismerték. Nem csoda tehát, hogy a varázstudományok a XIII. században a möröknel a tökéletesség oly fokát érték el, mely az európaikra, kik körülbelül egy évezreden át nem vettek részt e tudomány fejlesztésében, szükségképen imponálólag hatott; a lelkesedés, a melylyel az európaik a munkát felvették, okozta azután, hogy épen ők tették a műre a siker koronáját.

A népies varázslatnak a dolog természetéhez képest hármis feladata volt, még pedig az ártalmas démonok és személyek, az u. n. boszorkányok felfedezése, a szerencsétlenségek megelőzése, a melyeket okozhattak és végül esetleges károk orvoslása. E célra számos eszközt szolgált; csak-hogy mindezeket a bűbajos eljárásokat eredetileg szemmel kísérni nem igen lehetséges. Túlnyomó többségük annyira értelmetlen, hogy inkább tekint-hetők valamely beteg agyvelő termékeinek, mint a történeti fejlődés eredményének. Ennél fogva csak a jellemzőbb példák idézésére szorítkozom. Hogyan lehet a boszorkányt felismerni? Ha keresztellett jelzett kést dobunk át felette, akkor el kell magát ájulnia. Az, a ki talált boronafogat, vagy kenyérből talált rozsszemet hord magánál, a templomban meglátja a boszorkányokat, tejes

köcsögöt lát a fejükön. Ha pedig husvét vasárnapja reggelén tojást visz magával a templomba, megismerhet minden asszonyt, a ki az ördög; csak-hogy ezek ezt jól tudják és a tojást zsebedben szelnyomni iparkodnak, a mi ha sikerül, akkor a tojás gazdájának szíve is megszakad. Ha a gyermekek cipőt dísznőszírral kened be, a boszorkányok nem szabadulhatnak ki a templomból, a míg a gyermekek henn vannak. A ki a karácsonyi misén kilencféle fából készült számolýra áll, a község valamennyi boszorkányát megismerheti, mert a fölturnál háttal állanak; de a boszorkányok is látják őt és halál íja, ha mise után kézre kerithetik, mielőtt hazaérkezett. A boszorkányt arról is meg lehet ismerni, hogy a kép, melyet szemében látunk, tótágot áll. (Ha másnak szemébe nézünk, tudvalevőleg saját egyenes állásu képünket láthatjuk benne.) Ha mindenféle szert fazékban főzünk, ezzel valamely boszorkányt olyan fájdalmat okozhatunk, hogy eljön és könyörög, hogy hagyjunk fel a főzéssel.

A boszorkányok okozta csapások elhárítására szintén sok mindenféle eljárást alkalmaztak. Nem egy közülök valósággal utánzata bizonyos műveleteknek, amelyeket a szentírás különböző alkalmakkor említ és a melyeket ez okból más körülmények között is célra vezetőknél tartottak. Ide tartoznak a zsidóknak a husvét alkalmára rendelt szertartásuk: az ajtófélfákat és a legfelső gerendát bármely vérvél kellett bekenniök és husából semmit sem volt szabad másnapra eltenniök, a mi megmaradt, azt el kellett égetni. Az ajtófélfák bekenése arra szolgálván, hogy a halál angyalát a belépésben megakadályozza, azt hitték, hogy ez a szertartás más csapásokat is

Mai lapunk 6 oldal.

gatni fogja. Ő csak áldozatot hoz s azt is csak akkor hozza, hogyha a városi bizottsági tagoknak oly hatalmas többsége tömörül köréje, a kiknek imponáló száma az eredményt biztosítja. Az áldozatot azért hozza, mert ezt ő is, meg a város viszonyának alapos ismerői is a város érdekében valónak ismerik.

Tehát ne személyi momentumokat fesszessünk itt, hanem egyedül a város érdekét keressük, a melyért áldozatot hozni, kellettenségeket elviselni is lehet, ha valaki a közéleti szereplést nem az egoizmus, hanem az altruizmus szempontjából fogja fel.

Bilkei Ferenc.

A póthitel.

Dr. Csöppentky Mihály v. b. tag még a múlt évi december 23-ik napján megtartott közgyűlésen indítványozta, hogy a 61572 kor. póthitel azon 16.800 koronát kitevő tételeit, melyek az előirányzatban nem foglaltak, a közgyűlés ne szavazza meg. A mint olvasóink emlékeznek, a közgyűlés tényleg megtagadta a hozzájárulást a 16.800 koronát kitevő három tételre nézve, és Száry Gyula biz. tag előktele mellett öt tagi bizottságot küldött ki annak megállapítására, — vajjon:

1) e rovatoknál a hiteltulépés alkalmával előfordult szabálytalanságok olyanok-e, hogy a mulasztók ellen fogyni vizsgálat elrendelésének van-e helye?

2) és ha igen, kik ellen?

A bizottság (különösen annak elnöke) ritka lelkismeretességgel és tárgyilagos pártatlansággal hiven teljesítette a rábízott tisztelet és a terjedelmes vizsgálati jegyzőkönyv mutatja a képét annak a rendszertelen gazdálkodásnak, melyet ez idő szerint a városházán üznek.

A vizsgálat befejeztével a fenti két kérdésre a következő választ adja a bizottság:

A megjelölt részletes vizsgálat eredményéhez képest a bizottság megállapítja, hogy a jelen jegyzőkönyv 1. a) pontjában megállapított szabálytalanság a szabályrendelet 8. §. a) pontjába; az 1. b) c) pontjában megállapított, a szervezési szabályrendelet 8. §. d) pont és 165. §-ába; az

1. d) pontjában megállapította a szervezési szabályrendelet 8. §. a) pontjában az 1. f) pontjában megállapított a szervezési szabályrendelet 8. §. d) pont és 165. §-ába; a 2. pont alatti szabálytalanság a szerv. szabályrendelet 8. §. d) pontjába; a 3. a) b) c) d) e) h) és i) pontjában, úgy a 4. pontjában megállapított szabálytalanságok a szervezési szabályrendelet 8. §. d) pont és az 59. §-ba tartozó olyan szabálytalanságokat képeznek, mely az 1886. évi XXIII. tc. 1. §. a) pontja, az 1886. évi XXI. tc. 47. §. f) és k) pontja, nemkülönben a szervezési szabályrendelet 5. §. j) q) és k) pontja és a 8. §. a) pontja, a 35. §. k) és r) pontjába, az 59. §. a) 107. §. és a 165. §. v) 48. pontja alapján a fogyni eljárást megelőző vizsgálat elrendelésére.

Ezen szabálytalanságokért elsősorban Havranek József, a város polgármestere felelős, mert a szervezési szabályrendelet 108. §-ának rendelkezése ellenére a napidíjasok helyettesítésére a városi pénztár terhére díjuokat alkalmazott és a költségvetés keretén kívül számfellett napidíjasokat vett fel, ezeket nem fizetett meg pedig az 1. b) c) f) alatt felsorolt esetekben a törvényhatóság által megállapított kezdőnapidíjnál magasabb összegben utaltványozta, holott erre a közgyűléstől meghatalmazást nem kapott és ezen díjnokok alkalmazását utólag sem jelentette be a közgyűlésnek és így azok fizetésére a közgyűlés által fedezet ki sem jelöltetett; mert dacára annak, hogy a számvetőség már 1907. június 7-én 8759/907. sz. hivatalos jelentést tett, hogy a költségvetés többrendbeli címlete a kifizetések folytán kimerült, mégis további rendeltetése a számvetőséget további kifizetésekre utasította, mert a költségvetés egyes címleténél más címletek terhére mint a jelen jegyzőkönyv 3. §. a) b) c) d) és e) pontjai alatt felsorolt esetekben is — hitelátruházások útján szándékozott kifizetéseket, holott hitelátruházási engedélyt a közgyűléstől nem kapott, de ilyen engedély megadása iránt a közgyűlésnek jelentést nem tett, mert a tisztviselők és a személyzet működése felett, úgy a város pénzügyeinek kezelése és menelére való felügyeleti és ellenőrzési kötelességei hiven és pontosan nem

teljesítette és nagyrészt a vizsgálat által kiderített szabálytalanságok ezen mulasztások következményeként jelentkeztek.

A számvetői kimutatás IV. cím 28. rovat alatt kiűtetett és a jelen jegyzőkönyv 3. a) b) c) d) e) h) i) pontjaiban felsorolt hiteltulépéseknél előforduló szabálytalanságokért Winkler Vilmos városi főmérnök saját személyében is felelős, mert habár e címletekre vonatkozólag az 1907-ben megállapított fedezeti összegek kimerüléséről tudomással bírt, mégis a címletek terhére a várost kötelezőleg oly munkálatokat végeztetett, amelyek az 1907. évi költségelirányzatban felvéve nem voltak s azokra közgyűlési felhatalmazás nem adatott, sőt ezen munkálatokat, dacára annak, hogy a számvetőség 1907. július 15-iki 10638/ki. 907. sz. jelentésében a városi tanácshoz már bejelentette, hogy a költségelirányzat ezen címének megfelelő tétellei kimerültek, mégis tovább végeztette, még pedig anélkül, hogy mint felelős tisztviselő közgyűlési felhatalmazás és fedezet kijelölés végett a tanácshoz jelentést tett volna.

Winkler Vilmos főmérnök a hiteltulépéseket részben a napszámberék emelkedésével akarja indokolni, ámde a bizottság a napszámberék emelkedésével oly nagy összegű hiteltulépéseket indokoltak nem tartja, mert a napszámberék emelkedése a tullepési összegeknek alig 25% teszi ki.

Winkler Vilmosnak, mint a mérnöki osztályt vezető főtisztviselőjének tudnia kellett volna, hogy a költségvetésen kívül közgyűlési határozat és engedély nélkül a város terhére munkálatokat nem végezhet, mert ha az megengedhető volna, akkor a törvényhatósági bizottság költségvetés joga válnék illuzóriussá, esetleg maga a város közönsége az ekként teljesített és befejezett munkálatok pontján olyan súlyos teherviselés elé lenne állítható, mely teljesen zavarólag hatna pénzügyi egyensúlyára.

A jelen vizsgálati jegyzőkönyv 2., 3. a) d) e) és i) pontjai alatt felsorolt szabálytalanságokra vonatkozólag a városi tanács is felelős, mert dacára annak, hogy a számvetőség 1907. június 7-én kelt 8759/907. sz. jelentésében bejelentette,

távol tarthat; ezért krétával vagy szénnel keresztet rajzolnak az ajtófélfára. Azonkívül rajta voltak, hogy naponta mindazt, a mi ennivaló a házbán volt elfogyasszák és a mi víz, vagy tej megmaradt, azt kiöntötték. Más szokásoknál ismét más szempontok jönnék tekintetbe. Szerfölött veszélyes dolog volt a boszorkányok valamin kölcsönözni, minthogy ezzel mindenféle bajt hozhatott a házba, ha a kölcsönveti portékát visszahozta. Különösen óvatotkadt a kölcsönadástól azokon a napokon, melyeken, mint híretek, a boszorkányok utra szoktak kelni. Az idők folyamán ebből az a nézet fejlődött, hogy az ember reggel ne adjon kölcsön. semmit; a kereskedőknek tehát fontos volt, hogy minél korábban adjanak el valamit. Az első vevő ezért valamivel olcsóbban kapta az árut, hogy az üzlet azzal is könnyebben létesülhessen és az eladó minél előbb kézhez kaphassa a foglalt. Más szokások eredete már alig mutatható ki. Orgonát és vadseresnyét tüzetek a szobák minden sarkába, néha a házak külső falaira is, miáltal a boszorkányok nem jöhettek a házba. Ha valaki, a ki boszorkányság gyanújában állott, a házból kiment, a háziasszony forró hamut vet a tűzről és utána dobta. János napján többnyire kilencféle füvet szedtek, melyeket gondosan megöriztek a házbán s a melyekkel füstöltek, ha a meghabonázás veszedelme fenforgott. Némely vidékeken azt is veszedelmesnek tartották, ha valaki este font és semmi esetre sem volt szabad a fontot szövedet ajjélre a rokkán hagyni, különben eljötték a boszorkányok és más egyébben hasznavehetővé tették.

Természetesen a boszorkányok okozta kár helyreállítására sok mindenféle szer volt. Vala-

mennyi oda jnyakadt ki, hogy egy vagy más titokzatos művellettel a boszorkányok olyan boszuságot kellett okozni, mely őt a bűbáj megszüntetésére kényserítette. Egyik módszer abban állott, hogy vasárnapi napkelte előtt az ördög nevében mogyorófa palcát kellett vágni; azután a háznak mind a négy sarkából összesöpörték a szemetet, zsákba tetették s ezt beköve az ajtó küszöbre helyezték, a hol azután a palcával az ördög nevében jól eldöngözték. A boszorkány minden ütest megérezte és így kénytelen volt a bűbajt beszűntetni. Ha valaki boszorkányság folytán megbetegedett, viaszból képet készítenek, azután e képet megszurkált azon a helyen, a hol a beteg szenvedését érezte; a boszorkány tehát kénytelen volt a betegséget eltávolítani. Ha a tehene nem adott elegendő tejet, eninek természetesen boszorkány volt az oka: azt a csekély tejet tehát, a mit a tehén adott, összegyűjtötték, megfőzték és főzés közben beleszurkált; ez annyira fáj a boszorkánynak, hogy kénytelen volt a tejet visszababonázni.

Mi persze, a felvilágosodott XX. század gyermekei megmosolyogják a néplelek a tévedéseit, sőt eninek, bigottok bélyegeztük a kort, a mikor ilyesmit is elhitték az emberek s nem vesszük észre, hogy ugyanaz a jóbarát minket is fogva tart barátságának millió és millió most már kifényesített, ragyogó kötelekével. A boszorkányok kora már lejárt, de nem szűntek meg azok a bajok, a melyeket a néplelek a boszorkányoknak tulajdonított. Ki is akadályozhatná meg az utca porát, hogy be ne szálljon oda, a hol nyílásra talál? Ki akadályozhatná meg a babonát, hogy be ne férközzék oda, a hol nyitva

állott számára minden, a hol szívesen látták, dédelgettek, a hol ő lett a család első orakuluma. Valljuk csak meg őszintén, a babona beférkőzött szalonunkba is, lerakodott mindenüvé, a hol csak helyet talált.

Szalonszaltalainkon vagy legalább is azok fiokjában ott vannak az átomfejtes könyvei; üvegszekrényeink napjai, a modern szalonbabona e bálványai titkos jelentésükkel mindig készen vannak, hogy bennünket felvilágosítsanak, nekünk tanácsot szolgálnak; haragszunk azokra, kik amulettjeink titkos erejét kétségbe vonják és szeretjük azt, akit bár hivatalunk, de tízenegyediknek ültethetünk asztalunk mellé.

Szándékosan foglalkoztam az imént a népbabonákkal kissé terjedelmesebben a maga pórségében, mert szükségem van rá most, a szalonbabona ismertetésénél. A kettő lényegében egy, csak külsejük más: az egyik piszkos, fészketlen, durva, mint a kör, amelyben nevelődött; a másik finom, csiszolt, előkelő megjelenésű. A népbabonának mint említettem, hármas célja volt; a szalonbabonának ugyancsak hármas célja volt; a szalonbabonának a szállítás, egybekelés és a halál. Mindezek olyan mozzanatai az életnek, amelyek elé kíváncsisággal párosult félelemmel nézünk. Ki ne szeretné előre tudni, fia lesz-e vagy leány az eljövendő? kinek ne érdekelne családi életének jövő sorsa, s ki ne állna meg a halál gondolatánál és szemléleténél; mi lesz, hogy lesz, mikor lesz?

A régi világban különös eszközök voltak, a melyekkel e fontos kérdések megjelölését megismer-

hogy az előirányzott tételek kimerültek, mégis annak ellenére 10638/907. sz. végzésével ahelyett, hogy a közgyűlésnek fellátalmazás, vagy fedezet kijelölés végett jelentést tett volna, arra utasította a számvevőseget, hogy a felmerült kiadásokat a vámpénztár terhére könyveje el, mely rendelkezésével a szervezési szabályrendelet 8. §. d. pontját sértette meg.

A jelen jegyzőkönyv 3. pontjában foglalt szabálytalanságot a számvevőseget is felelős, mert ezen pont szerint kifizetett 831 k. 31 fill. kiadásra egyáltalán fedezeti összeg előirányozva nem lett, tehát tartozott volna a számvevőseget a hatóság-hoz jelentést tenni, hogy az utalványozott kiadás a költségelirányzatban megállapított hitelben fedezettel nem bír, amikor ezt elmulasztotta, a szervezési szabályrendelet 59. §. á-t sértette meg.

Miután ezekben a tek. törvényhatóság vizsgálót elrendelő és kiküldő végzésében foglalt felhíváshoz képest megbízatásunkban eljárunk s a 40/118730. sz. végzésében feltett kérdésekre: „vajjon a mulasztók ellen a fegyelmi vizsgálat elrendelésének van-e helye és ha igen, kik ellen”, a feleletet megadtuk, most már a tek. törvényhatósági bizottság további határozatától függ, vajjon a fegyelmi eljárást az erre illetékes közeg a tisztí főügyész véleményének meghallgatása és javaslatának kikérésére után elrendeli-e; avagy attól eltértek és az 1907. dec. 8-án kelt számvevői kimutatásban I. cím 1/b. tétele alatt felsorolt 4900 kor., az I. cím 6. rovat alatt kitüntetett 6700 kor., a IV. cím 28. rovat alatt kitüntetett 3200 kor. és XI. cím 60. rovata alatt kitüntetett 2000 kor. póthiteleket megszavazza-e és azokra a felmentvényt megadja.

Végül megjegyezi a bizottság, hogy a hiteltulépéseknek okát egyrészt abban is találja, hogy legtöbb esetben a tanács a kiadások utalványozása alkalmával, a szervezési szabályrendelet 8. §. d. pont 2-ik bekezdésében körülírt kötelességek képest nem hallgatja meg a számvevőseget s így nem szerez magának biztos tudomást arról, hogy a helybenhagyott költségvetés rovataiban előirányzott összegek nem merítették-e ki és az

hették, ma csak egyik-másik lapunkat, folyóiratunkat kell felütnünk és legio számban állnak előttünk. Hogy a jósszországok üzlete mennyire virágzik pl. Berlinben, a pogányosság és fővárosában, hirdetik az odaváló újságok, különösen a „Berliner Műveltek Lapja”. Egy másik újság megbizta egyik munkatársát, hogy tegyen egy kis körutat ezek között a jóvendőléssel szemfényvesztést üző asszonyok között. Miután ez Künz asszonyt „özvegy rendőrnét és üzleszerű-künyvető asszonyt” meglátogatta, jelentésében így szól tovább: Egy cükrásboltban a következőket jegyeztem ki a „Műveltek Lapja”ból. Egy párizsi jósno, egy híres jósno a vidékről, egy jósno Oroszországból, egy bámulatosan tudósító jósno; egy jósno az élet legfontosabb kérdéseire; (ez a jósno Exmatutschka. Anastasia: cigány királynő tanítványa); Amerikai jósno; egy finom, fiatal hölgy, ki a kártyavetés mestereségét Franciaországban tanulta, a legbiztosabban mondja meg a mulat és a jövőt s végül az összes jósno, „non plus ultra”-ja, a ki épen most érkezett meg s aki még soha nem mondott rossz jövőndöt. Egy elsőrangú hotelben „Unte den Linden” írja egy más lap, egy „grófné asszony” fogadott szállást, ki a fonsőbb körök Lenormánja. A látogatás a modern Lenormándnál az első napoktól kezdve, midőn szalonjait megnyitotta a legmagasabb arisztokrata hölgyek részéről igen élénk. Csodálatos! A legjobb jósno megmondja, vajjon a remények és óhajások beteljesednek-e és hogy micsoda örömdetést hoz a jövő. Megmondja a jövőt órára és percre. Egyik helyen ez áll: Egy jósno keresztetk helyettesítő gyanánt, jó osztalék, szabad lakás és élelmezés mellett (utazások alatt is) a címek küldendők stb.

(Végo köv.)

utalványozás idejében az utalványozott kiadás bir-e fedezettel?

Ezebből folyólag javasolja a bizottság, hogy a közgyűlés utasítsa a városi tanácsot a szervezési szabályrendelet 8. §. d. pontjában foglalt rendelkezések feltüskeresés betartására.

ÜJDONSAGOK.

— **A Kath. Kör teaeistélya.** Március 2-án tartja a Kath. Kör második teaeistélyét, amelynek gazdag műsora a következők:

1. **A Serenade.** Monolog. A Katholikus Kör teaeistélyére írta: Tóth László. Előadja: Korimos Ilonka.
2. **Magyar dalszokor.** Périányes Szent-Gály Gyúditól. Előadja a Katholikus Kör férfikara dr. Kucifel Ferenc vezetésével.
3. **Favola kettős.** Dopplertől. Előadják: Lék József és Pusztai Sándor.
4. **Lili-keringő.** Bánji Sándortól. Énekli: Korimos Ilonka.

— **Rendkívüli közgyűlés.** A szervezési szabályrendelet tárgyaló közgyűlés két napi működés után bevégeződött. A tárgyalás folyása nagyon nélkülözte a főispán erőyes kezét. Oly általános zaj, oly patriarkális vendégli hangulat töltö meg a közgyűlési termet, hogy szinte bámulunk, hogy határozatot hozni is lehetett. Magukon a határozatokon nagyon is meglátszott az ötlesterzéség. A tárgyalás legérdekesebb része a tisztviselők fizetésrendezése tegnap délutánra maradt. A jelentősebb változások az eredeti javaslatlól eltérőleg a következők: A főjegyző (Parksdy Dezős indítványára) a III. osztályból a II. osztályba helyeztetett, a mi 600 kor. előnyt jelent. A (jövendő) főkapitánylól tekintettel arra, hogy a rendőrség ugyis államosítottatni fog, eltörölték a harmadik fizetési osztályt. A főmérnököt a III. b)-ból a III. a)-ba sorozták, de a mérnöki hivatal nem végezhet privát munkálatokat. A számvevők elvesztették szavazati jogosultságukat, a mennyiben mint számellenőröket ezután nem a főispán nevezi ki őket. — Simon Sándor és Zavaros Aladár alkaptányok 400, a rendőrbiztosok pedig 200 korona személyi pótlékot kapnak. A napidíjasok fizetését 2—3 koronáról 3—4 koronára emelte a közgyűlés s így ezek jobban vannak dotályva, mint az irnokok. Szóval a közgyűlés egészen adakozó hangulatba jutott s a 17 ezer korona reménybeli megtakarítás ezen a réven 10 ezerre olvadt le.

Eként befejeződött a szervezés nagy munkája. Körülbelül két esztendőig tartott a kiküldött bizottságnak, különösen pedig Saára Gyula dr. elnöknek csodálatos kitarítása és kiváló szakértelme mellett, aki maga legalább 70—80 ülésen vezette a bizottság tárgyalását.

A közgyűlés halálját és jegyzőkönyvi közszönetét Zsigray Sándor biz. tag fejezte ki.

A közgyűlés fél 7 órakor ért véget.

— **Szabad Liceum.** A Székesfehérvári Kereskedelmi Alkalmazottak Körének holnapi szabad-előadását a kör fővédnöke, *Prohászka Ottokár* dr. fogja tartani. A Székesfehérvári Polgári Dalkör szintén közre fog működni.

— **Széchenyi-Szövetség.** Az egyetemi hallgatók Országos Széchenyi Szövetsége egyik volt lelkes tagjának lapunk hasábjain közzétett soraira városunknak komoly szociális irányu munkára kész ifjúsága mozgalmat indított, hogy a budapesti Széchenyi Szövetség mintájára Széchenyi Szövetséget alapít. Városunk intelligens köreinek figyelmére és pártfogására érdemes szövetség legközelebb megalakul a kibocsátott ívet már mintegy 35-en írták alá. Az aláírókat kérjük, hogy vasárnap d. e. fél 12 órakor a Kath. Kör helyiségében megtartandó értekezletre megjelenni sziveskedjenek. A értekezlet tárgya az előkészítő bizottság megválasztása.

— **Meg egyszer Rainprecht büntögyöröl.** Magának, az ügynek érdekessége kívánja meg, hogy ezen büntögyben a györi kir. ítélőtábla előtti f. hó 19-én lefolyt felebbviteli fő tárgyalásra újlag visszatérjünk. Rainprecht erre a tárgyalásra ala-

posan megváltozott. A veszprémi törvényszék előtt tartott tárgyalás alkalmával ugy iparkodott az igazságszolgáltatás sújtó keze alól menekülni, hogy sértő állításainak valódiságát akarta beigazolni. A györi ítélőtábla előtt épen az ellenkező védekezéshez fordult. Megbánd hangon jelentette ki, hogy neki távoiról sem volt szándéka dr. Klauczról azt állítani, hogy hamisan tanuskodott. Csak esetleges tévedésre akarta őt figyelmeztetni, azt híven, hogy perét megnyerheti, ha dr. Klaucz kiigazítja vallomását. Azon kifejezés, hogy „elferdítése, letagadása a valóságnak” csak „akademikus” kifejezése volt azon gondolatának, hogy dr. Klaucz tévedett a vallomásában.

Ezen erőltetett védekezés épen ugy nem segített Rainprecht, mint nem segített az, hogy másik ügyvédet fogadott magának. A kir. ítélőtábla teljesen a főmegárvádoló jogi képviselője által előterjesztett kérelem értelmében változtatta meg a veszprémi törvényszék ítéletét. Nyomatvány-utján elküvetett falgalmazásban mondotta ki bűnösnek Rainprecht Antal és ezért 100 korona fő, 50 korona mellékbüntetésre, behajthatatlanság esetén 10 napi, illetve 5 napi fogházra ítéle, valamint kötelezte legalább 100 korona ügyvédi költség megfizetésére. A bejelentett semmisségi panaszok folytán az ügy a királyi kuria elé került.

— **Tanítók tisztelgése.** A váli esperesi kerület-tanítói karának 7 tagu küldöttsége tisztelgett f. hó 20-án Lovasberényben Krécsy Károly plébános, a kerület új esperese előtt. Az esperes-plébánost Páczner Adolf sukorói kántortanító üdvözölte, mire az esperes ur szép szavakban mondott köszönetet a megtszeliög ragaszkodásért. Buzdította a tanítókat, hogy reájuk bizott gyermekeket neveljek mindenkor istenfélelemre, az egyház, a hazaszeretetre s királyhűségre. — A küldöttséget az esperes ur ebédre vendégül látta asztalánál.

— **Felolvasások.** A ciszterciata tanárok ismeretterjesztő előadásán holnap és a jövő vasárnap Erdőssy Bódog tanár tart előadást az elektromosságról, a midőn gépekkel mutatja be a legújabb kor hajtó és világító eszközeit. Kezdeté d. u. fél 6 órakor. Belépő díj nincs.

Az *iparoskörben* Pék János kereskedelmi igazgató tart előadást a fizetésekrol az üzleti életben.

— **Közgyűlés a városnál.** Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatósága f. évi február hó 24-én délután 3 órakor a városház nagytermében rendes havi közgyűlést tart, a következő tárgysorozattal:

Dr. Saára Gyula v. biz. tag indítványa a helyettes polgármesteri állás betöltése tárgyában.

Havranek József polgármesteri jelentése ugyanarról. Tanácsi előterjesztés a szakrajtani felmérés állásjegye tárgyában. — az iparkolok építési költségével előálló évi terhekre államségély kérese ügyében.

M. Kir. Belsőügyminiszter 12498 908 — 112. sz. leirata a városi alkalmazottak részére folyó évi január 1-től május 1-ig megszavazott fizetési és lakbérpótlék jóváhagyásáról.

Az állandó bírák választmányi határozata a közgy. bíróság által a legfőbb adószedő biz. tagok közül töltött dr. Schuffó Zsigmond helyett dr. Krausz Zsigmond felvételéről. Tanácsi előterjesztés Hollós József miskolci tanácsos részére a villamtelep többszori megvisszátelése és részletes műszaki véleményésért 871 K 70 f. kitalálása iránt.

Ugyanaz a Pösch Emil által tervezett, homok-mészke téglatelep engedélyezési kérvény visszavonása iránt.

Ugyanaz a villamos vállalat kötelezettségére vonatkozó jogi egy szakosztályi javaslatról.

Ugyanaz Kiss József rendőrnök 100 kor. fiz. előleg adása iránt.

Ugyanaz Maté Mihályné Farádi Teréz szabályrendelet ellenes telekeldarabolási kérelme kivételos teljesítés iránt.

Ugyanaz a sorompók kihelyezésének megzése iránt.

Ugyanaz Eichinger Károly javadalmi melléklet 100 korona fizetés előlegért bennott kérelme elutasítása iránt.

Az 1907. évre kelt póthiteleknek előfordult szabálytalanságok megválasztására kiküldött bizottság jelentése.

Ifjú Lits Ferenc v. biz. tag invitánya a katonai fuvardíjak emelése végett.

Ugyanaz a gróf Kreith Béla-féle 1848 49-i ereklelye muzeum segélyezésének megtagadása iránt.

Ugyanaz a színház bádög fedelének 200 korona költséggel a színházi pénztár terhére helyre állítása tárgyában.

Ugyanaz a törvényhatóságoknak az egyenes adóformára vonatkozó törvényjavaslatról tartandó ország. értekezlet tárgyában.

Ugyanaz a gazdasági ismétli iskolák konyha kert kertiésére póthélag 300 korona megsvavarrása iránt.

Ugyanaz Antal Anfalvári lakosnak a város közs. kötelekbe felvétel tárgyában.

Ugyanaz a Budapestben, emelendő II. Rákóczi Ferenc emléktáplója megalkotásához 50 korona hozzájárulása tárgyában.

Az 1908. évi I. cikk kibírdetése.

Az 1908. évi II. cikk kibírdetése.

A villamos társulatot szakértő közegek békés vizsgálat alá veszik s előterjesztik a teendőket, melyek végre valahára rendet teremtenek világitásunkban. A bizottság tagjai: Stark Lajos Ganz-gyári főmérnök, dr. Schletter Alfréd, a Magyar Villamos Vállalat főmérnöke, Szibó Ottó a helybéli vállalat központjának főmérnöke és Erdőssy Bódog.

A rendőrség segélyalapjára Deütsch Manó és Fia cég 10 koronát adományozott.

Utazás egy imakönyv körül. Körülbelül egy hónappal ezelőtt egy közbaka megszuította az utcán szerkesztőnket ezekkel a szavakkal: Tiszteendő ur, ez az imádságos könyv a maguk fajtájából lehet. Itt találtam a szemárium-előtt. Átadom, juttassa a gazdájának.

S egy papi breviáriumot adott át. Szerkesztőnk megdicsérte a becsület megalálót s egy korona jutalmat adott neki a baka nagyon nezegette a pénzt, látszott rajta, hogy nincs vele megelégedve. Szerkesztőnk ezt látva, megkérdezte a nevet:

Szabó Imre a nevem, a 14-dik századból vagyok.

Helyes! ha a könyv gazdája többet akar adni, ezen a révén adhat.

Az imakönyv gazdája megkerült Schulz Orbán ciszt. tanár személyében, a kitől dec. 23-án amikor a karácsonyi szünidőre Pécsre hazautazott, az utazótáskájával együtt ellopják. A táskában volt még két reverenda, képek, szobrocskák stb., szóval több rendbeli karácsonyi ajándék.

A nyontozás megindult s kitűnt az is, hogy az ipse hamis nevet mondott, mert olyan nevű baka nincs Fehérváron. De ma váratlanul az egész hánisság napvilágra jött. A csendőrség Simontornyáról értesítette a katonai hatóságot, hogy Barát Ferenc közbakát tolvajlason érték. Köszér főhadnagy ezen a nyomon elindulva kikutatta a ládákat s meg is találta a reverendákat, melyek az ellopott táskában voltak, a szentképeket, a melyeket már szépen fel is ragasztott a derek hadi a láda oldalára. Kitűnt, hogy Barát felhasználva a tisztii állásán levő kivételes illetését kirándulásokot szókolt tenni Simontornyára.

Délután elment s reggelre hazaérkezett. Közben lopott mindent, a mit ért: női inget a szeretőjének, hét libát, a melyet a menázi szákcácsnőjének adott el, óráit, gyűrűt stb. stb. A bűnös beismerésben van s most már látja, hogy a kor. borralalóval megelégszik, valószínűleg sok bajtól megmenekszik. Így azonban az imakönyv révén a sötét börtönben elmélkedhetik majd róla, hogy virágot, csókot lopni szabad, különösen ha szivesen adják, — de a ki imakönyvet lop, azt megveri az Isten.

Köszönetnyilvánítások. A Fejérmegyei Takarékpénztár 60 k., a Székesfehérvári Kereskedelmi Bank 30 koronát adományoztak a ciszt. r. kath. fogimázium segélyező-egyesületének.

A Székesfehérvári Takarékpénztár 20 koronát adományozott a Katholikus Legényegyesületnek.

A Fejérmegyei Takarékpénztár a Ref. temetkezési társulatnak 30 koronát adományozott, — mely nagylelkű adományokért halás köszönet mondának a nevezett egyesületek vezetői.

A mentő kurzus végeztével 11 tanfolyam hallgató folyó hó 24-én este 8 órakor a tűzoltó-laktanya diszteremben képzettségéről tanúságot óhajtott tenni. Érdeklődőket és vendégeket szívesen látunk. A mentőkurzus hallgatói: Angeli Nándor községi elemi iskolai tanító, Bohátka József kereskedő, Boksa Miklós déli vasuti műhelyi munkás, Gengler János déli vasuti műhelyi munkás, Gerbán István kárpitos, Horn Agoston déli vasuti műhelyi munkás, Kuczka Gyula déli vasuti műhelyi munkás, Orgon Sándor elektro-technikus, Smolár István déli vasuti műhelyi munkás, Szabó József déli vasuti műhelyi munkás és Vendég András sütő mester.

Visszavándorló városunkban. Örvendérsé-jelenség, hogy az Amerikából visszavándorló száma folyton emelkedésben van. A visszavándorlókat visszahozzák a magyar munkaerőt, melynek egy részét idegen országban pazarolták el. Visszahajtja őket nemcsak a honvágy, mely

vádaskodva kísérte minden léptéket, sorvasztotta a szívüket, hanem az élet szőné is, megélhetésük megteremtése. Amerika, az ígért földje, többé nem ad megélhetést az idegeneknek. A "Kárpátia" gőzhajó a múlt szerdán 1300 kivándorlóval Triesztbe érkezett, kik közül 300 Horvátországba, a többi Magyarhonba tért vissza. A magyarhoniak egy része kb. 400 Székesfehérváron utazott keresztül, csütörtökön este 6 óra 30 perckor érkeztek be állomásunkra, 28 kocsiból álló különvonatjukon. Az állomáson Keller Gyula miniszteri titkár és városunk részéről Zavaros rendőrkapitány fogadta őket. Füzeteket osztottak szét köztőlük, mely afelel tájékoztatta őket, hol nyílik számukra munkaalkalom. Mig vonatjuk állomásunkon 20 percig állt, elbeszélgettek velük a kiküldötték az új világról. Az idegen föld nehéz munkája mennyire kibaszálhatta őket. Összetörtén, hágyadtan látják viszont az édes haza földjét, melytől éveikkel ezelőtt duzzadó keménnyel vettek búcsút. Es most mennyire boldogok, hogy nem idegen föld temeti el őket nyomtalanul. Itthon bizonyára el fogják mondani honfiaiuknak, hogy szeressek ezt a földet és ne bujdosssanak el idegenbe boldogulásért.

Egy különös eset. Az Uránia színházban egy nem mindennapi esetről mesélnek Szana Tamás, kitéző írónk halálával kapcsolatban. Ugyanis február 11-én kedden este 6 és fél óra tájban egy idegen ur jött a színház előcsarnokába és Szabó titkár kereste föl. Néhány másodperc múlva azonban ijedt arccal rohant ki és többek jelenlétében elküldte magát: — Az urak most azt fogják hinni, hogy megbolondultam, de azért megmondom meri ilyesmi még nem történt velom. Az íróasztal fölött van tudniillik egy nagy tűkér, abba önkénytelenül betekinttem és ekkor ottlámam állani Szana Tamást. Azt hittem, utánam észrevétlenül besurran az ajtón és mosolyogva fordultam meg, hogy üdvözöljem, de ekkor már a hátam mögött nem volt senki Gyorsan kiugrottam az ajtón, hogy itt fogjam az előcsarnokban, de itt sem látom, Onőknek azonban látniok kellett.

A kik ezt hallották, vállaltvontak, egy ur pedig így szólott:

Szana ur itt nem járhatott, mert hetek óta beteg!

— No, én pedig egészen világosan láttam! szolt az idegen ur.

E jelenet után egy perccel érkezett az előcsarnokba Szabó titkár, bemélt a irodába és az íróasztala elé állt.

A színház szolgálja éppen be akart monni hozzá, mikor a szobájából offási zuhanás és csörpölés hallatszott. Reméltem látta, hogy az íróasztal fölött függő nagy tűkér rázuhant Szabó titkárra és a fején ezer darabra tört. A titkár új-jait az üvegcserepek elváltak; úgy hogy a vére vékony sugárban kezdett folyni. Az első ijedség után mindenki a tűkér üresen maradt keretét vette szemügyre és ekkor látták, hogy a keret egy kis arasznyi hosszúságú, ujnyi vastag horgos szegen függött, ami nem is a falba, hanem egy gipszszel beeresztett faékbe volt beverve. Hogy miképpen húzóhatótt ki a vas szeg a fából? senki sem tudta magának megmagyarázni. A nézők közt ott volt az Uránia-színház gondnoka, egy Nikolajschitz nevű mechanikus is, ki megnézte a falba erősített faékot és mozdulatlanulak talála. Egyedül a szög rázódot ki tehát a fából. A gondnok ekkor így szólott:

Ez az eset jelent valamit.

Gyorsan intézkedett. Elküldte a szolgáját Szana Tamás lakására, hogy tudakozódjék állapota felől.

A szolga elment és egy negyedóra múlva megilletődött arccal jött vissza és rémítő hangon jelentette: — A nagyságos igazgató ur ezelőtt egy negyed órával meghalt.

Mozi az Othón kávéházban. Szives tudomására adom a n. é. közönségnek, hogy e hó 23-ától kezdve a délutáni előadásokat ismét megkezdem. Ezen előadások alkalmával a műsor egyfolytában lesz bemutatva, közben egyszeri 10 perc szünettel. A délutáni előadás kezdete 6 órakor, az esti előadás kezdete fél 10 órakor. A legújabb műsor: 1. Amateur fényképész. 2. Megszoktatás a rablóvezér által. 3. Különböző nemzeti táncok. 4. A jó nagyapó. 5. A kis pírpsapkás. 6. A korcsmáros felesége. 7. Unnepélyek Japánban. 8. A bogáncs.

Br. Pösch. A napokban "báró" ur a ki oly nagy pert zúdított a város nyakába, ma meg rajta verte el a port a járásbírósg. Halvány Ferenc kereskedő támasztotta 540 kor. 34 fillerre rugó követelés fordult meg a bírói tárgyaláson természetesen elmarasztolták "br." urat, azonfelül az 5 százalékos kamat és a 105 k. ügyvédi költség is zsebére nehezedik. Brrr.

Országos jubileum zarandoklat Lourdesbe. Boldogságos Szűz Mária megjelenésének 50. évfordulója alkalmából méltóságos és főtisztelendő dr. Prohászka Ottókar megyés püspök ur védnöksége és nagyságos főtisztelendő dr. Giesswein Sándor ur, biersi apát, kanonok, országgyűlési képviselő és a Szent-István-Társulat alelnöke vezérléte mellett vezetik föl. Kompanek József esperes-plebános, fő. Fehér Ferenc és fő. Pásztorok József plebános urak. Indulás. 1908 márc. hó-án: A utirány: Budapest—Fiume—Budapest. III. osztály 205 korona, II. osztály 395 korona, I. osztály 500 korona, amely összegből 8 napi szállodai ellátás is befoglaltatik és pedig Lourdes 4 nap, Padual 1 nap Milano 1 nap, Marseille 1 nap, Genua 1 nap, B) Utirány: Ugy mint fent Lourdes, viésza Genova—Pisa—Róma—Loretto—Fiume—Budapest. III. osztály 250 kor., II. osztály 450 kor., I. osztály 560 korona, amely összegben 11 napi ellátás is befoglaltatik és pedig Milano, Marseille, Genova 1—1 nap, Lourdes 4 nap, Róma 4 nap. Részletes programok a következő helyeken kaphatjuk: Főtisztelendő Fehér Ferenc plebános Ebed (Esztergommege), Magyar utazási Vállalat r. t. Budapest, IV., Eskü út 3 szám.

Cucilista-hír. Bernát Ferenc aszlaos-segég, a helybéli szociáldemokrata szakszervezet egyik kitünően bedresszirozott tagja. A demokratia elvek, amint az alábbi historia mutatja, remekül beváltak rajta. A magántulajdon ellen művelt egy jól sikerült kirohanást a június 24-én tartott országos vásár egyik epizódjaként. A vásár másnapján délután egyfölt pityázit cucilista barátaival s csak a késő éjjeli órákban bandukolt hazafelé. Két leszegezett üveges szekrényben azonban megbötölt s kárpótlásul tüstént neki látott a szekrények kifosztásához. Feltörte a szekrényt s két alkalommal is megrakodott a szekrény tartalmából. A második alkalommal azonban rajtvesztett. Két rendőr neszét vette a dolognak s a történetk színhelyének tartott. Bernát Ferenc először négykézláb, majd talpra ugorva iramodott a rendőri beavatkozás elől, azonban lábait csakhamar felmondták a szolgálatot s ő fogva volt. A mai törvénypszék újra felelevenítette a szomorú historiat s Bernát Ferencet 6 havi börtönre ítélte.

Székesfehérvári Polgári Dalkör e hó 5-én tartott táncpal egybekötött hangversenyen felülfejtői szívesek voltak: 20 kor. Kornis Jozefa grófnő, dr. Saára Gyula; — 15 kor. dr. Csöppenszky Mihály; — 10 kor. báró Gudenusz Ervin, Veichinger Sándor, Havranek Antal, Kenessey László, dr. Klauz György; — 6 kor. Belák Ignác; — 5-40 kor. Ehn Márton; — 5 kor. dr. Lauschmann Gyula, Trummer Sándor, Fekete Ferenc, Papp László, özv. Emhecht Gyuláné, Litold György, Belák Ignác, Krecsy Miklós, Lindermann Antal; 4-4 koronát: Szabady József dr. Tóth István, Németh János, Armos Jenő, Albert József (Pákoz), Lutor Ferenc, Heckenast Kálmán, Rudányai és Szabó; 3-3 koronát: P. Gy. dr. Say Viktor, Havranek Gyuláné, 2 N. N., 2-2 koronát: Mäder Jenő, Fröschl Ferenc, Rédey Vilmos, Császár József, Kovács Ferenc, Szabó József, Horváth Mihály, Poppits József, Bóhn István, Vizi József, Streit Ferenc, dr. Söhar Endre, dr. Krausz-Zsigmond, N. N., Kűmmel Béla, Wertheim Armin, Wertheim Pál; — 1.40. Streit József, Veisz Antal, Mohay Ferenc; 2 N. N.; — 1.20 kor. Seirich Antal, Tóth Artúr; 1-1 kor. B. M., Holpár Gyula, özv. Csizmás Elekné, Héritz Ferenc, Dobrovsky N., né. Hollósy Ferencné, Szakál István, Gyurkovits nővérek, Szupa János, Schvalm Viktor, Mihály János, Parabé N., né. Laky István, Finta S., Smohay Jánosné, Borza Jánosné, Szabady László, 4 N. N.; — 70 fill. Vundele Sebő; — 50 fill. Neuvelt Samu; — 40 fill. Schmidt M. (Mór), Kolonits István, Veisor Ferenc, Magyar Ödön, Szakál István, Aczél O., Gerdesy S. Károly, 7 N. N. — Mindezen kegyes adományokért továbbá a mórí vegyeskarnak, ugyszintén Sörcz József urnak a szép táncrendezésért és azon urak

nak, akik szivesek voltak fogataikat rendelkezésünkre bocsájtani, végül a rendező uraknak, akik becses megjelenésükkel, fíradhatatlan buzgalommal a hölgyeket mulattatni törekedtek, hála-köszönetet mond *Az Elhőkéség*.

Jó házikoszt kapható Megyeháztér 13. sz. alatt.

— Mindnyájunknak kell néha egy erősítő-szer, mert a folytonos munka fárasztó. Kétféle erősítő szernek bizonyított a „*Scott-féle Emulsió*” mely főleg csukamáj-olajból áll, csakhogy igen jó ízű és a leggyengébb gyomor is könnyen a „*Scott-féle Emulsió*”, minden gyógyszerárban kapható.

SZÍNHÁZ

Csütörtök, február 20.

Zajos, meleg este volt a városi színházban. Bátori Bélának, a színtársulat derék és rokonszenves komikusának volt a jutalomjátéka **A duktor ur** bohózatban. Az érdeklődés akkora volt, hogy már napokkal előbb nem lehetett jegyeket kapni, — pedig a zenészek helye is nézőtérre lett átválasztva és még is nagyvált volt azoknak a száma, akik künn rekedtek, mint azon szerencsésekké, akik jegyhez jutva végig élvezhetik a csupa derűs szintől ragyogó estét. A nagy érdeklődés méltán érthető is, hiszen Bátori Béla, aki már a második színezészen az átja városunkban Thália füstös kordáját, annyi kellemes estét szerzett már józsi komikumával, hogy buzgólkodása jutalmául a színpadának ekkora megnyilatkozását meg is érdemelte. A darabot is szerencsés hévvel választotta meg. A duktor ur egyike a legkitűnőbb magyar bohózatoknak, melynek alapozása a helyzetkomikumból indul ugyan ki, egyes kitételeiben nem igen válogatós s merkáns vonásokkal fest, de egészében véve a természetes komikumnak akkora forrása bugyog benne, hogy az ember bőven merithet belőle akár két-estére való is. Három teljes órán keresztül viharos derűltség uralkodott a nézőtérben s a derű finom vonásaival bevont kedély nemhogy elernyedne, sőt hatványozott mértékben emelkedik.

Az est hőstét, Bátori Bélát (Puzsér) színre lépése alkalmával zajos ovációban részesítette a publikum s a rokonszenves megnyilatkozása gyanánt a zsinórpadlástól egy virágcsokorral ikresített virágkoszorú, majd pedig az éléskamrák szemesefénye: sonka, szalámi, stb. ereszkedtek alá. Az ünnepelt meghatva hajlongott s az előadás további folyamán a természetes — nem affektált humorral csillogó játékaival bőven rászolgált az elismerésre. A többi szereplők is egytől-egyig jók voltak már csak azért is, mert a darabban rossz szerep egyáltalán nem volt. Ami van, azt csak jól lehet játszani. Így a legnagyobb elismeréssel emlékezhetünk meg Szatmári Lajosról (dr. Sárkány), Déri Béláról (Csató), Holczi Ilonáról (Sárkányne), Csendes Alizról (Helén), Szatmári-néről (Marosiné) és Inke Rezsőről.

Péntek, február 21.

Félhelyarákkal egybekötött vendégszerelés volt ma. Ardó Ilonka, az országos színi-akadémia végzett növendéke lépett fel a **Varázskeringő** ben s Kormos Ilonka szerepét, Francit játszotta. Ni ugyan elvből nem írunk erről a darabról, de mivel vendégszerelésről van szó, hát megemlítjük, hogy bizony egy kissé elhibázta Ardó Ilonka a darab megválasztását, mert a Kormos Ilonka által kitűnően eljátszott és kreált szerepet persze nem tudhatta úgy adni, mint azt már közönségünk Kormos Ilonkától már megszokta. Ellenben szívesen konstatáljuk, hogy úgy kellemes külső megjelenése, lágyan csengő hangja és játékbeli modora, otthonossága a színpad levegőjében, szép jövővel kecsegtetik. Kapott virágot és még több tapsot, énekszámait megismételték, felvonás után pedig többször szólították a lámpák elé.

IRODALOM.

A Szent-István-Társulat népies pártoló tagsága. Kevés magyar irodalmi vállalat tudott rövid idő alatt annyira hozzáférni a magyar nép-

lélkéhez, mint a Szent-István-Társulatnak csak pár évvel ezelőit létesített népies pártoló tagsága. Még a könyv vásárlásának s az irodalom pártolásának klasszikus földjén, Németországban sem mindennapi esemény az, ha egy vállalatnak három-négy év múltán 15000 előfizetője van, pedig a Szent-István-Társulat népies pártoló tagsága ma már itt tart. Igaz hogy rá is szolgál a magyar nép minél bőkezűbb támogatására. *Két koronáért* évente annyi és oly kitűnő olvasmányt ad, hogy ajánlása és terjesztése nemcsak hazafias és katolikus érdek, hanem egyenesen hazafias és vallásos kötelesség. Az 1907-re adott tagilletményben például a katonakorbák korának pompásan megír történetén kívül volt egy kis füzet, amelyik a természetien elemi ismertető igen élénken és tanulságosan s egy másik, amelyik a vadon termő gyógynövényekről szövelt és így valóságos új és szépen jövedelmező kereseti forrást nyitott meg olvasói előtt. S ha mindezekhez hozzáveszszük az 1908-ra szóló szép naptárt, olyan kis gyűjteményt látunk, aminőt soha magyar könyvkiadó 2 koronáért még nem adott vásárlóinak. Egyre értekeznek is meg megrendelések a Szent-István-Társulat igazgatóságához, mely ez uton kéri a vásárolni szándékozókat, hogy rendeléseiket minél előbb tegyék meg, mert a készlet e munkákból annyira folytán van, hogy előreláthatólag már csak pár hétig szolgálhat a múlt év népies pártoló tagságának könyvtálményeivel.

A „**Borromeus**” kath. hitközlő folyóirat (Cyór: előf. ára: 8 Kor.) most megjelent hatalmas füzeté kitűnő segédeszközt nyújt a lelkész-kedő papságnak az igehirdetésben. Befejezi Szuszai alapos, meggyőző oktatássorozatát az alkoholizmusról. A „**Katolikus Népszövetség**” megalapításához nagyszerű böjti szentbeszéd-sorozatát közöl az Egyházról Dr. Podraczky István-tól. A derék új füzet értékes és változatos tartalma következő: 1. Hatvanad-vasárnap: Isten igéje mint a hit alapja. Nemo-tól 2. Ötvened-vasárnapra: Néhány vntag hazugság az igazság fényében. Káplán-tól. — 3. Böjt I. vasárnapjára: A kísértő gonoszlelek. Discipulus Chrvostemi-től. — 4. Böjt II ik vasárnapjára: Jövendő dicsőségünk záloga. Gerebenics Sándor, szerkesztőtől. 5. Böjt III. vasárnapjára: A bűnök szándékos elhallgatásának nagy vétke a gyónásban: Dr. Kováts Gyula, szentszéki ülnök, szatmári tanítónőképzői igazgatótól. 6. Gyümölcsoltó-Boldogasszony ünnepére: Az Úr hűséges szolgálója. Gerebenics Sándor, szerkesztőtől. Alkalmiak: 7. Hamvazó-szerdára (Oltárszombat): Tartsunk bünbánatot! Plébános-tól. 8. Keresztúti képek megáldására, vagy Keresztúti ájtatosságra: A keresztúti ájtatosság mibenléte, célja és haszna. Plébános-tól. 9. Az Egyházba való fölvetelre: I. (Zsidó festőművész keresztelésekor): Reviczky Aladár, C. M.-től II. (Általános alkalomra): Szuszai Avta, dobsinai plébános Apologetikájából. Népfelvilágosító beszéd-sorozat az alkoholról. Szuszai Antal, roznyói szentszéki ülnök, dobsinai plébánostól. (Befőzés) X. A szeszélvétel és a részegeskedés okairól. XI. Kinek szabad, és kinek nem szabad szeszt élveznie? XII. A szesz zarnokságától való szabadulás útja-módja. II. Nagyböjti szentbeszéd-sorozat:

Jézus Egyháza. Dr. Podraczky István; c. püspök, püspöki helynök, roznyói nagypréposttól. I. Jézus Egyházat alapított. II. Jézus igaz Egyháza a r. kath. Anyaszentegyház. III. Jézus egyházának első ismertető-jegye: az egység. IV. Jézus Egyházának második ismertető-jegye: a szentség. V. Jézus Egyházának harmadik ismertető-jegye: a katolikuság. VI. Jézus Egyházának negyedik ismertető-jegye: az apostoliság.

Anyakönyvi statisztika.

1908. február hó 15-től február hó 22-ig.

Születés. Született: 9 törvényes fiu, 8 leány, 1 törvénytelen fiu, 2 leány; ezekből halvaszületett törvényes fiu 0, leány 0, törvénytelen fiu 0, leány 0. Összesen 20.

Halálozás. Elhalt: 6 fi, 8 nő; ezekből 7 éven aluli törvényes fiu 1, leány 1, törvénytelen fiu 0, leány 0, 7 éven felüli fi 5, nő 7. Összesen 14.

E szerint a születés a halálozás 0-al mulja felül.

Elhaltak. Lukácsy Antal r. k. önlál fűszerkereskedő 72 éves, Rákóczi-utca 17. — Kálmán Jánosné, Nagy Teréz r. k. 35 éves, Öreg-utca 28. — Özv. Varga Jánosné, Lakó Katalin r. k. 80 éves, Almássy-telep. — Szilasi Antal Andrásné, Klein Magdolna, r. k. 21 éves, Salétrom-utca 2. — Tóth Erzsébet r. k. 3 hónapos, Széchenyi-utca 90. — Lalk Regina r. k. 80 éves, F. királyor 30. — Kövesi Jánosné, Blaskovics Rózsa, r. k. 80 éves Sütő-utca 4. — Fridrik Antal Péterné, Bojás Irén Erzsébet, r. k. 25 éves, Sütő-utca 9. — Bresznovits József r. k. öv. gépkapatos, 24 éves, Kert-utca 23. — Arany Károly r. k. kisbirtokos s. családtagja 21 éves, Bőrgyár-dűlő. — Kincses János r. k. keregető, 74 éves, Szt. György kórház. — Morácz Imre r. k. 5 óras, Schmid-féle téglatelep. — Nagy Mária ref. 12 éves, Alsókirályor 23. — Babótni Mihályné, Varga Anna, r. k. 56 éves, Szt. György kórház.

Kihirdetések.

Marhstein Móric izr. rőfűszerkereskedőség 26 éves, Budapest és Singer Mária izr. 20 éves, Solyem-utca 1.

Ház eladás!

Móron, Wekerle-utca
436. sz. ház nagy kertel
eladó. Bővebbet Simon
György fűszerkereske-
dőnél Szekesfehérvárott.

MÓTORVEVŐK FIGYELMÉBE!

HERKULES-MÓTORVÁLLALAT, Budapest, V., Váci-ut 30.

Ajánlja ugy cséplési, mint malomüzemre kitűnően alkalmas, legegyszerűbb benzinkomobílijait, melyek V. ker., Váci-ut 30. szám alatti gyárban bármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes jótállás

kifogástalan üzemért!

Üzemzavarok kizárva! Bámulatosan egyszerű szerkezet!

Redkívül csekély benzinfogyasztás!!! — 13-14 éves fiu is kezelheti!!!

Arjegyék ingyen! Olcsó árak részletfizetésre!

200 drb. elismerő levél a Magyarországon üzemben levő motorokról!

Műtrágya!!!

a legjobb és a legjutányosabb áron kapható a helybeli keresztény fogasztási szövetkezet fő- és fióküzletében.

Főüzlet: Szügyény-utca 1.

Fióküzlet: Zámoly-utca 33.

Üzlet-áthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy a helybeli piacon, Nádor-utca 7. szám alatti házban

WEISZ LÁSZLÓ

bejegyzett cég alatt fennálló jöbírni cipőüzletet a hozzátartozó műhelyvel és arkkészlettel együtt vétel útján megszereztem és a mai naptól fogja

WEISZ LÁSZLÓ UTÓDA

bej. cég alatt saját számlámra folytatom.

Az üzletet személyes vezetésem alatt, raktárom megnagyobbítása által jelentékenyen bővíteni van szándékomban. Tölem telhetőleg rajta leszek, hogy az elődöm iránt széleskörben tanúsított bizalmat megrendelések pontos végrehajtásával a magam részére is kiérdemeljem. — Magammat a n. é. közönség figyelmébe ajánlva, vagyok kiváló tisztelettel

Weisz László utóda POLLAK REZSŐ.

LEGJOBB CIPŐTISZTÍTÓSZER

NIGRIN

mely a legpompásabb fényt adja és a bőrt tartóssá teszi. NIGRIN egészségi szempontból melegen ajánlható, mert NIGRIN folytonos használatnál is a bőrt légmentesen el nem zárja, úgy hogy a láb kipárolgását nem akadályozza.

ST. FERNOLENDT, Bécs

cs. és kir. udvari szállító.

Mindenütt kapható!

KOVÁTS PÁL

fűszer, csemege, ásványvíz, bel és külföldi borok és pezsgők, gazdasági cikkek és veteménymagvak raktára.

Cégfennállás 1840.

SZÉKESFEHÉRVÁR.

Cégfennállás 1840.

Van szerencsém a tavaszi időnyre ajánlani arankamentes lucerna, vörös here, baltacím, oberdorfi, lekendorfi, mamuth és olajbogyó takarmányrépa-, továbbá angol, francia, olasz perje, mezei komocsin, árva-rozsok, pázsítlú, mohar, bükköny stb. magvakat. Különféle friss konyhakerti magvak! Kék-galic, kénpor, ralfia, permetező- és kénező-gépek!

Különféle száraz és olaj-festékek, kenőcök, (firniess) lakkok, ecsetek stb. — Főraktár pormentesítő padló olajból.

Bőíti időnyre állandóan friss tengeri halak pácolva és füstölve! — Füstölt hal kitűnő ízű, 2 korona kilója.

Angolna, francia és belöldi szardínia olajban. Pisztráng.

O-bor literje 42 kr. üveg nélkül!

Szíves megrendeléseket kérve, kiváló tisztelettel

Kováts Pál.

HIRDETMÉNY.

Nagymennyiségű első osztályú szokvány minőségű síma és gyökeres Ripária-Portalis, Rupestris-Monticola és Vitis-Solonis amerikai vadvessző, valamint ugyanily alanyra nemesített első osztályú szokvány minőségű a legjobb bor és csemegefajta

gyökeres fásoltványok

hozhatnak általunk forgalomba.

BADACSONYVIDÉKI SZŐLŐTELEP

kezelősége, Tapolca (Balaton mellett).

ELECTRO BIOSCOP (Mozgó fényképek) az „OTTHON” kávéházban Kossuth-utca 13. sz.

Naponta 2300. méter film bemutatás!

☛ Szabad bemenet! ☛ I. rendű cigány zenekar! ☛ Buffet. ☛

SCHMÖLTZ LÁSZLÓ

CIM, CIMER-, SZOBAFESTŐ és MÁZOLÓ
SZÉKESFEHÉRVÁR, VÁSÁRTER 17. SZÁM.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát a legnagyobb igényeknek megfelelőleg, szolid árak mellett.

Ugyanott egy jó házból való fiu tanulónak felvétetik.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.